

ц/нојзац/10

Valérie Mréjen, L'Agrume

© Allia, 2001

©Futura publikacije, 2025, za ovo izdanje

Hojzač-džepno izdanje 10

Futura publikacije, Novi Sad

Za izdavača: Relja Dražić

Štampa: Čakum pakum, Beograd, 2025

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
821.133.1-31

ISBN 978-86-7188-238-5

COBISS.SR-ID 176562953

Valeri Mrežen

AGRUM

uz razgovor sa autorkom

preveo s francuskog
Bojan Savić Ostojić

HOJ3AЦ

Sedeli smo na klupi blizu tržnog centra Le Al, ispod nekakve drvene pergole. Bilo je vedro. Rekao mi je ne volim te.

Prethodne večeri bio je zakasnio sat vremena na sastanak. Stajala sam ispred benzinske pumpe na Orleanskoj kapiji i vrebala renoe 4 L nadajući se da će doći. Napokon se pojavio. Htela sam da se naljutim, ali radost što ga vidim bila je jača od svega. Nije bio pogodan trenutak za prekor, tim pre što me nije naročito voleo. Samo sam šaljivim tonom istakla kako stalno kasni.

Drugom prilikom, srela sam nekog tipa na festivalu dokumentarnog filma u Ardešu. Bio je sa devojkom.

Poslednje večeri je seo pored mene, u dvorani 3. U tehničkoj špici nalazilo se ime jednog mog rođaka (Ž.-Ž. Mrežen). Ponosno sam mu pokazala program.

Kad sam se vratila sa odmora, zvala me je neka druga Valeri Mrežen koja živi u dvanaestom arondismanu; bila je upravo primila pošiljku od njega. Tražio je moju adresu u imeniku, ali ja sam tad živela u Gornjoj Seni. Valeri Mrežen koja je dobila pismo pitala me je da li poznajem tog B. R., jer je imala istoimenog prijatelja. Rekla sam da ga poznajem. Poslala mi je sve u većoj koverti.

To je bio list paus papira sa parčetom filmske trake koje je bilo prikačeno spajalicom s jedne strane i komadom selotejpa.

Odgovorila sam mu i zapisala svoju adresu dodavši dva krstića. Krstić je označavao poljubac. Pošto ništa nije razumeo, gledao ih je pod lupom. Zvao se Bruno.

Bio je nizak, smeđe kose, s plavim, veoma kratkovidim očima. Nosio je naočare. Njegov prvi jutarnji refleks bio je da ih potraži i da ih ispere tečnošću za pranje posuđa sa limunom.

Delikatno je dohvatao drške i smeštao ih na uši.

Prvi put me je posetio kad se jednom vraćao iz Tura. Kupio mi je kutiju makaronsa kod lokalnog poslastičara. Stajali smo ljubeći se usred garsonjere. Došao je kod mene, uspeo da pro-nađe moju ulicu i doneo te ukusne kolače. Ubrzo mi je rekao da treba da preda neki dokument svom bratu koji živi u okolini Žui-an-Žozasa. Otišao je obećavajući da će se vratiti. Dok sam ga čekala, vrtela sam se po stanu i uživala u makaronsima. Nakon nekog vremena stala sam na prozor i počela da vrebam njegov auto.

Vratio se posle sat vremena. Pomislila sam uf.

Nekom drugom prilikom videli smo se u jednom kafeu na Monmartru. Nosio je tamno-sivu košulju sa sitnim belim mrljama nalik na sneg s televizora.

Jedne večeri rekao mi je da će me sutradan nazvati. Čekala sam. Nisam smela da izađem iz stana. Plašila sam se da će spustiti slušalicu kad se javi sekretarica. Ostala sam kod kuće, sela nedaleko od telefona i rasplakala se od nestrpljenja. Počela je da pada noć. Čitavog dana

samo sam se nadala i čekala. Možda se nešto desilo? (Govorila sam to sebi da ne bih njega krivila.) Zvala sam ga oko devet i deset. Onda oko devet i petnaest. Ispostavilo se da se upravo vratio. Rekao mi je: išli smo na izložbu u galeriju Že de Pom. Glas mu je bio strog, ali ljubazan. Obećao je da će me kasnije zvati.

Pre toga, naletela sam na nju na telefonu. Nisam se suviše iščuđavala. Samo sam tražila da razgovaram sa Brunom.

Jedne večeri pokvarila mu se telefonska sekretarica: neprekidno je puštala džinglove i zvučni signal se više nije čuo. (Stalno je bilo problema sa njegovom sekretaricom *de puta di merda*). Pokušala sam da prepoznam melodiju i otišla da kupim disk tražeći omot za koji mi se učinilo da je odgovarajući. (Nažalost, skroz sam promašila.)

Jedne srede ujutru ustali smo kasno. Želela sam da provedem dan s njim, ali on je imao zakazan ručak sa bivšim drugovima iz škole. Nikada ništa nisam znala unapred.

Voleo je sveže flaširano mleko. Dugotrajno mu je bilo bljutavo.

Zaboravila sam šta je jeo ujutru. Beli hleb sa džemom i maslacem. Kupovao je maslac „Président“ u plastičnoj kutijici. Pio je čaj. Kad sam živela na prvom spratu, ja sam išla po kroasane.

Sve mu je bilo povod za ceremoniju. Otvaranje papirne kese kroasana, čišćenje stakala naočara, sipanje čaja. Posebno je voleo da skida ambalaže, uz stotinu sićušnih mera predostrožnosti. Hvatao je svileni papir vrhovima prstiju i podvrtao ga od sredine ka ivicama. Velikom kartonskom kutijom baratao je graciozno kao da je bulka.

Osim toga, kada smo se drugi put sreli, pričao mi je o video snimku u kojem Pol-Arman Žet pipka plastični lokvanj. Imitirao je predamnom repetitivni pokret prstima u čajdžinici u Rasinovoj ulici. Jeli smo štrudle. Pocrvenela sam. Totalno me je zaveo tom pričom.

Fascinirano mi je prepričao susret jednog momka i devojke iz njegove gimnazije. Bili su veoma morbidni. Devojka je slikala koristeći se krvlju bika koju je skupljala u čitavim kofama i razmazivala ju je rukama, brže-bolje pre nego što se zgruša. Momak je režirao filmove super-osmicom: davio je mačke. Bruno mi je rekao da su se našli tako što su jedno drugo uboli skalpelom u podlakticu, sedeći na klupi u školskom dvorištu.

Objasnio mi je da je taj par osmislio originalan sistem za razvijanje super-8 filmova u crevu za zalivanje.

Svoje opise je pratio pokretima ruku kako bi dočarao nabiranje na crevu za zalivanje, otvaranje poklopca ili kutijice Big Meka. Kad je trebalo dočarati doživljaje vezane za ukus, blago se mrštio i nežno trljao vrhove prstiju kao da je upravo pojeo neko lisnato pecivo pa treba da otrese mrvice. Jednog dana, dok je pio sok od tartufa, doživeo je otkrovenje. Pričao mi je o kolačima svoje bake, o keksu kupljenom

u tržnom centru Le Al i o biskvitima bake Pular.

Jednom sam nas sanjala u vozu, tu je bila i njegova devojka. Da bi mu privukla pažnju, pokazivala mu je raznorazne kolače. Bruno je hodao, potpuno ushićen tim otkrićima. Izvikivao je kratko „o, o“ klimajući glavom.

Kupovao je odreske jetre. Po povratku kući, vadio je paket iz kese, rastvarao ambalažu i posmatrao svetlucavu bež boju.

Jednog dana su svi, Bruno i prijatelji, otišli da probaju braunije kod nekog američkog sladoledžije. Jedna devojka je u svojoj porciji našla dlaku. Bruno ju je posavetovao da pojede sve okolo i ostavi samo parče sa dlakom: tako je mogla da dobije gratis brauni. Ona je pojela rubove izbegavajući kritičnu zonu, kašikom je izvajala blok i požalila se tek pri poslednjem zalogaju. Dobili su repete i izvinjenja.